

ЖАҢА КОНСТИТУЦИЯ — ЗАҢ ҮСТЕМДІГІНІҢ КЕПІЛІ

Шілденің 1-і күні күшіне енген Қазақстанның жаңа Конституциясы – елдің демократиялық даму жолындағы маңызды құжаттардың бірі. Ол мемлекеттік басқару жүйесін жаңғыртып қана қоймай, ең басты құндылық ретінде адам құқықтары мен бостандықтарын қорғауды айқындайды. Осы бағытта М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан зерттеу университетінің «Заң» факультетінде «Жаңа Конституция: заң үстемдігі мен әділетті қоғам жолында» тақырыбында ғылыми-танымдық кездесу өтеді.

Іс-шараның негізгі мақсаты – Конституцияда бекітілген демократиялық қағидаларды халыққа кеңінен түсіндіру, жастардың құқықтық мәдениетін арттыру және заң үстемдігі қағидатын қоғамда орнықтыру.

Конституцияның 1-бабында Қазақстан Республикасының ең қымбат қазынасы – адам, оның өмірі, құқықтары мен бостандықтары екені нақты көрсетілген. Бұл қағида мемлекеттің кез келген шешімі азаматтардың мүддесіне қызмет етуі тиіс дегенді білдіреді. Яғни, білім беру, денсаулық сақтау, әлеуметтік қорғау, еңбек қатынастары немесе сот жүйесі бойынша барлық салада адамның құқығы мен заңды мүддесі бірінші орында тұрады.

Іс-шара барысында жаңа Конституцияның елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына ықпалы, мемлекеттік басқару жүйесін жетілдірудегі рөлі, азаматтардың құқықтарын қорғау тетіктері және конституциялық реформалардың нәтижелері жан-жақты талқыланады.

Кездесуде заң ғылымдарының докторы, профессор, «Қылмыстық құқық және қылмыстық процесс» кафедрасының меңгерушісі Айсана Сман Конституциялық реформалар кезінде қоғамнан түскен маңызды ұсыныстардың бірі волонтерлік қызметті конституциялық деңгейде қолдау мәселесі болғанын атап өтті.

Оның айтуынша, қолданыстағы «Волонтерлік қызмет туралы» заңның тиімділігі мен еріктілердің қоғамдағы рөлін ескере отырып, бұл бастама қолдау тапты. Соның нәтижесінде Конституцияның 31-бабының 2-тармағына мемлекет ерікті әлеуметтік сақтандыруды, әлеуметтік қамсыздандырудың өзге де нысандарын, волонтерлік қызмет пен қайырымдылықты ынталандыратыны туралы толықтыру енгізілді.

Бұл өзгеріс жай ғана құқықтық норма емес. Ол қоғамда

мейірімділік, жанашырлық, өзара көмек және азаматтық жауапкершілік сияқты құндылықтарды дамытады. Мысалы, табиғи апат кезінде зардап шеккен тұрғындарға көмек көрсету, қарттар мен мүмкіндігі шектеулі азаматтарға қолдау білдіру, қоршаған ортаны қорғау акцияларына қатысу сияқты волонтерлік жұмыстар енді конституциялық деңгейде қолдауға ие болды.

Жиынға халықаралық құқық саласының маманы, PhD докторы, Халықаралық қатынастар және халықаралық құқық кафедрасының оқытушысы Ермек Бекбесінов қатысып, Конституцияның халықаралық құқық қағидаларымен сабақтастығы мен азаматтардың құқықтарын халықаралық стандарттар негізінде қорғау мәселелеріне тоқталды.

Ал, саясаттанушы, Саясаттану кафедрасының аға оқытушысы, магистр Жандос Сәрсенбеков конституциялық реформалардың саяси жаңғыруға әсері, азаматтардың мемлекеттік басқаруға қатысу мүмкіндіктерінің кеңеюі және әділетті қоғам қалыптастырудағы заң үстемдігінің маңызы жөнінде пікір бөлісті.

Мұндай кездесулер жастардың құқықтық сауатын арттырып, заңға деген құрметті қалыптастырады және азаматтық белсенділікті дамытады. Себебі, Конституция тек заңгерлерге арналған құжат емес. Ол әрбір азаматтың құқығын қорғайтын, міндетін айқындайтын және елдің болашағын белгілейтін негізгі заң.

Әділетті қоғам құрудың басты шарты заңның бәріне бірдей қызмет етуі. Ал, жаңа Конституция осы қағиданы нығайтып, құқық үстемдігіне негізделген, адам құқығы қорғалатын Қазақстанды қалыптастыруға бағытталған маңызды қадам екені айтылды.

Салтанат
ЖАМАЛДИНОВА